

Specifičnost estetike u odnosu na druge nauke leži u njenom predmetu – koji do epohe nemačkog idealizma nije bio precizno određen, a kada se to dogodilo pokazalo se da je priroda tog predmeta ta da uvek bude iznova i iznova tematizovan, jer nije reč o datom i fiksiranom području. Sa druge strane, čak i kada je empirijski zasnovana, svaka estetika brani neku opštu filozofsku poziciju - bilo da je fokusirana na čulnost, bilo da se orijentiše na lepotu, bilo da joj je ključni predmet umetnost. Hegel pokušava da definiše estetiku tako što će pod njenim predmetom smatrati *carstvo lepog*, a njenim područjem *lepu umetnost*.

Budući da se umetnost permanentno smisleno prevladava i „podize“ čulnost na viši nivo, može se smatrati da je ona u svojoj biti adekvatan predmet filozofije – štaviše, primerenije je da u određenim radikalnim teorijama fokus estetike bude usmeren gotovo isključivo na umetnost, nego na puku čulnost. Grlić će u delu *Umetnost i filozofija* navesti da je upravo filozofija jedina koja, naizgled paradoksalno, može da postavi tezu o većoj vrednosti umetnosti od sâme filozofije, kakav je, recimo, slučaj kod Šelinga.

Pomenuto permanentno ispitivanje i uspostavljanje vlastitog predmeta estetika donekle prevladava u Hegelovoj filozofiji: jer je upravo Hegel, „svojim apsolutiziranjem spoznaje apsoluta“ omogućio naučni pristup i neometani rad na pozitivnom utvrđivanju činjenica, prikupljanju znanja, istraživanju fenomena, bez potrebe da se oni konstantno ispituju i dovode u pitanje korenitim i novim interperatacijama, kako estetiци predmet ne bi „izmakao“.

Prema mišljenju nekih autora, potrebno je napustiti ambiciju da se tačno i formalno odredi *šta je estetika uopšte* i koji njen sistem je najadekvatniji, kako bi se njen predmet mogao učiniti sadržajnijim, a ona sama istorijskom, a ne pozitivnom disciplinom. Stavom da je sudbina estetike da nas *mora razočarati* i Hartman se pridružuje mišljenju da je osnovni problem estetike – ona sâma – budući da prvo treba odrediti zbog čega i koga je estetika uopšte potrebna: uživaocu umetnosti ona može samo da smeta, smatra on, navodeći tezu nekih estetičara prema kojoj se estetiku moguće napisati „a da se ne pogleda niti jedno jedino umjetničko djelo, kao što se i umjetnost može razvijati u potpunom ignoriranju estetike“.

I teorija lepog, i teorija lepих umetnosti *teško da će zadovoljiti* pažljivog ispitivača, smatra i Šlajermaher u svojim *Berlinskim predavanjima*.